

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้อง ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากพรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง แต่จากการสอบข้อเท็จจริงของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคพลังใหม่ มีจำนวนไม่ถึง ๑๐๐ คน จึงไม่เป็นตามข้อบังคับพรรคพลังใหม่ว่าด้วยองค์ประชุมใหญ่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง (๔) นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมประชุม ๑๓ ราย ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคส่วนอีก ๕ ราย ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค

คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ให้พรรคพลังใหม่ยื่นคำชี้แจงภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับสำเนา คำร้อง

ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากพรรคพลังใหม่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ สรุปข้อเท็จจริงว่า กรรมการบริหารพรรคพลังใหม่มีมติยุบเลิกสาขาพรรค ๓๑ สาขา แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการยุบเลิกสาขาพรรคพลังใหม่ ๓๐ สาขา เมื่อวันที่

๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ แสดงว่า พรรคไม่มีเจตนาที่จะดำเนินกิจการของพรรคต่อไป รวมทั้งกรรมการบริหารพรรคจำนวน ๑๐ คน ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกและกรรมการบริหาร ซึ่งหากนายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคพลั้งใหม่ที่ขอลาออกจากตำแหน่งทุกคน จะทำให้พรรคพลั้งใหม่ไม่มีตัวแทนของพรรคการเมืองซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และหากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลั้งใหม่เมื่อใดกรรมการบริหารพรรคพลั้งใหม่ทุกคนจะต้องพ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายอยู่แล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงชะลอการตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคดังกล่าว

นอกจากนั้น แม้ว่าพรรคพลั้งใหม่ได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองถึง ๒ งวด คือ เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจำนวน ๓ โครงการ เป็นเงินรวม ๕๐๒,๐๐๐ บาท และเงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาที่ขอรับการสนับสนุนเป็นการทั่วไป จำนวน ๓ ครั้ง ๔ งวด เป็นเงิน ๒๒๕,๗๔๓.๕๕ บาท แต่ปรากฏว่า พรรคพลั้งใหม่ได้ยื่นแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งลงนามโดยนายประศาสตร์ ศรีภักย์ รองหัวหน้าพรรค ไม่ถูกต้องตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพราะพรรคพลั้งใหม่ส่งเฉพาะแบบและไม่มีการลงรายละเอียดแต่อย่างใด

ในขณะเดียวกัน พรรคพลั้งใหม่ส่งแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) โดยส่งเฉพาะแบบ ไม่ลงรายละเอียด ให้นายทะเบียนในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เช่นกัน

นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า พรรคพลั้งใหม่ซึ่งมีหน้าที่ต้องรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามมาตรา ๓๕ แต่ไม่จัดทำให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และส่งแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยส่งเฉพาะแบบ ไม่ลงรายละเอียด ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ก็ไม่เป็นไปตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อีกด้วย นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลั้งใหม่ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ซึ่งนายประศาสตร์ ศรีภักย์ รองหัวหน้าพรรคคนที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคพลั้งใหม่ได้มีหนังสือถึงศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ชี้แจงว่า ไม่คัดค้านการยุบพรรคพลั้งใหม่และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคพลั้งใหม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ได้มีเหตุที่ทำให้ยุบพรรคพลังใหม่เกิดขึ้นถึง ๓ กรณี คือ พรรคพลังใหม่จัดการประชุมใหญ่ไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของพรรคและที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ และไม่ได้ส่งแบบรายงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๔ ที่ถูกต้องให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามมาตรา ๓๕ รวมทั้งไม่ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ กรณีจึงต้องด้วยมาตรา ๖๕ (๕) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติว่าพรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุที่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒

นอกจากนั้น พรรคพลังใหม่เองก็ไม่คัดค้านการยุบพรรคพลังใหม่ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคพลังใหม่ กรณีจึงเป็นที่ยุติที่จะวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังใหม่ได้แล้ว

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคพลังใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ